

Inhoud

Uitgebreide opgave

1	Inleiding	21
	Van DSM-IV naar DSM-5	21
	Verwarrende terminologie	23
	Een nieuw begrippenkader	24
	De bron van het gedrag en de hulpverleningsstrategie	27
	Een biopsychologisch model	29
	Opbouw van het boek	33
	DEEL I HET GEDRAGSMODEL	35
2	Stoornis versus belemmering	37
	Aanleg	39
	Omgeving	48
	Rijping	50
	Rijpingsstoornissen	55
	Interactie tussen aanleg en omgeving	57
	Stoornis versus belemmering	60
	Voeding als voedsel voor de geest	63
	Zichtbaar versus niet zichtbaar	66
	Samenvatting	69
3	Verschillen tussen mannen en vrouwen	71
	Man of vrouw, xy of xx	73
	Biologische zelf	74
	Het immuunsysteem	75
	Ziekteperceptie	81
	Biologisch zelf > psychologisch zelf > neuraal zelf	83
	De ik-anderdifferentiatie	85
	Het empathiespectrum	87
	De morele ontwikkeling	91
	<i>Samenvattend Factor 1 van de Geschwind-hypothese: remming van het immuunsysteem</i>	93
	Testosteron en het centrale zenuwstelsel	94
	<i>Samenvattend Factor 2 van de Geschwind-hypothese: stimulering ontwikkeling rechter hersenhelft</i>	96
	Testosteron: agressie en daadkracht	96
	<i>Samenvattend Factor 3 Geschwind-hypothese: hoger niveau testosteron na geboorte</i>	100
	Het corpus callosum en het cingulum	100
	Zelfreflectie	103
	Ontmannelijking en socialisatie	105

	De vierde factor	107
	Samenvatting	107
4	Angstmodel en psychosomatiekmodel	109
	Het angstmodel	110
	Het psychosomatiekmodel	119
	Samenvatting	122
5	Gedragsmoeilijkheden: de gedragsstoornis	123
	<i>Agressie gericht op mensen en dieren</i>	123
	<i>Vernieling van eigendom</i>	123
	<i>Leugenachtigheid of diefstal</i>	123
	<i>Ernstige schendingen van regels</i>	124
	Geëxternaliseerd en geïnternaliseerd	126
	De gedragsstoornis	130
	De macht van testosteron	134
	De ik-anderdifferentiatie	137
	Egocentrisme en empathie	138
	De morele ontwikkeling	141
	Het vermogen tot zelfreflectie	142
	Het autonome zenuwstelsel	144
	Verlaagd bewustzijn	147
	De hormonen van de puberteit	155
	Depressie	156
	Psychopathie	161
	Aanleg én omgeving	161
	Antisociaal gedrag en sociaal angstig gedrag	163
	Overzicht van kenmerken van de geëxternaliseerde en geïnternaliseerde gedragsstoornis	164
	Samenvatting	165
6	Gedragsmoeilijkheden: het gedragsprobleem	169
	Bronnen van gedragsproblemen	169
	De opvoedingssituatie en de sociaal-culturele context	170
	Kindfactoren	172
	Gezinsfactoren	173
	Sociaal-culturele context van het gezin	178
	Het virtuele milieu	182
	De puberteit	185
	Trauma's	189
	Echtscheiding	195
	Samenvatting	198
7	Attention Deficit-Hyperactivity Disorder, ADHD	199
	De kenmerken van ADHD	200
	<i>ADHD, Attention Deficit-Hyperactivity Disorder, combinatievorm hyperactiviteit-impulsiviteit-aandachtstekort</i>	202
	<i>AD(H)D, Attention Deficit Disorder, aandachtstekort</i>	205
	<i>ADHD, Attention Deficit-Hyperactivity Disorder, hyperactiviteit-impulsiviteit</i>	205
	<i>Aandachtstekort</i>	205
	<i>Hyperactiviteit</i>	206
	<i>Impulsiviteit</i>	206

Hyperactiviteit	206
Leerstoornissen	207
Gedragsproblemen bij het kind met ADHD	209
Geëxternaliseerde gedragsstoornis en ADHD	210
Samenvatting	215
8 Typerende gedragingen	217
Antisociaal gedrag	217
Agressie	218
Vandalisme	220
Brandstichten	221
Liegen	221
Stelen	225
Sociaal angstig gedrag	226
Verlegenheid	227
Vermijding	227
Terugtrekken	228
Hyperactiviteit	228
Impulsiviteit	229
Concentratiestoornis	230
Samenvatting	232
DEEL II DE HULPVERLENING	233
9 Diagnostiek	235
De grafische dossieranalyse	236
Geëxternaliseerde gedragsstoornis versus geëxternaliseerd gedragsprobleem	237
Geïnternaliseerde gedragsstoornis versus geïnternaliseerd probleem	245
ADHD, Attention Deficit-Hyperactivity Disorder versus Hyperactiviteit	248
Comorbiditeit	252
Angst en depressie	253
Neurofeedback	254
Samenvatting	254
10 De behandeling van de geëxternaliseerde gedragsstoornis	255
Behandelingsgebieden	256
Geëxternaliseerde gedragsstoornis	257
Medicatie	258
Ik-anderdifferentiatie, empathie en zelfreflectie	260
De noodzaak van structuur	266
Gedragstherapeutische technieken	269
Gouden regels voor gedragsverandering	271
Psychiatrische of pedagogische residentiële hulp	273
Wie doet wat in de hulpverlening?	275
Samenvatting	277

- 11 De behandeling van de geïnternaliseerde gedragsstoornis 279**
- Behandelingsgebieden 279
 - Geïnternaliseerde gedragsstoornis 279*
 - Medicatie 280
 - Cognities om de angst te benoemen 282
 - Gedragstherapie 283
 - Denkfouten 284*
 - Depressie 287
 - Psychiatrische of pedagogische residentiële hulp 287
 - Wie doet wat in de hulpverlening? 288
 - Samenvatting 291
- 12 De behandeling van geëxternaliseerde en geïnternaliseerde gedragsproblemen 293**
- Behandelingsgebieden 293
 - Het onderzoeken van de bron van het gedrag 294
 - Medicatie 301
 - De omgevingsinvloeden en hulpverleningsmogelijkheden 302
 - Opvoeding en sociaal-culturele context 302*
 - Het virtuele milieu 303*
 - Puberteit 304*
 - Trauma 305*
 - (Echt)scheiding 309*
 - Gedragstherapie en gedragscontract 311
 - Psychiatrische of pedagogische residentiële hulp 312
 - Wie doet wat in de hulpverlening? 313
 - Samenvatting 314
- 13 De behandeling van ADHD en Hyperactiviteit 315**
- Behandelingsgebieden 315
 - Kenmerken ADHD 315*
 - Medicatie 316
 - Gedragsregulatie 319
 - Opvoedingsattitude en -technieken 323
 - Opvoedingsattitude 324*
 - Opvoedingstechnieken 324*
 - Behandeling bij de verschillende symptomen 326
 - Hyperactiviteit 326*
 - Impulsiviteit 326*
 - Concentratiestoornis 327*
 - Hyperactiviteit als gedragsprobleem 327
 - Psychiatrische of pedagogische hulp 328
 - Wie doet wat in de hulpverlening? 328
 - Samenvatting 330

Bijlagen

1 Overzicht diagnostische tests voor kinderen en adolescenten 331

2 Voorbeeld gedragscontract 335

Lijst van overzichten, schema's en afbeeldingen 337

Literatuur 339

Namenregister 377

Zakenregister 383

Informatie over de auteur 389